

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК 821.531

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.3/63>**Андріанов Д. В.**

Навчально-науковий інститут філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

МЕТАФОРА ЯК ХУДОЖНІЙ ЗАСІБ В ЕВОЛЮЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ КОРЕЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ-ГО СТОЛІТТЯ

Стаття присвячена вивченню художніх засобів та літературних прийомів корейської літератури доби японської колонізації першої половини ХХ-го століття в контексті поетичної творчості авторів сучасності. Досліджено метафору та метафоризацію як фігури відтворення, що базуються на порівнянні між різними об'єктами чи явищами. Проаналізовано можливі застосування метафоризації в корейських віршах першої половини ХХ-го століття та їх відображення соціокультурних змін і внутрішніх переживань під час складних історичних подій, таких як японська окупація Кореї та події Першої і Другої світових війн. Поставлено питання чи можуть бути метафори використані для символізації болю, туги, втрати незалежності та тяжких переживань національної спільноти. У статті узагальнено передумови для зародження символізму через призму націоналізму корейського народу під час японської окупації, що вилилось у використання метафор у літературній творчості для уникнення репресії або цензури на видання друкованих творів. Серед завдань статті було дослідити історичні передумови, виділити головні соціальні впливи, політичні особливості та зміну настроїв поетів протягом усього досліджуваного періоду, які вплинули на поезію, виявити та схарактеризувати особливості еволюційних процесів у поезії, взаємозв'язок між символізмом та метафоризацією. Основними методами дослідження були методи описування фактів або властивостей ідеалізованого об'єкта дослідження та факторів, що відбивають ці властивості, а також явищ (процесів), що досліджуються, розвиток яких визначається цими факторами. У результаті цього дослідження проаналізовано поетичний пласт корейської літератури першої половини ХХ-го століття удосконалено та детальніше вивчено понятійний апарат стосовно вивчення проблематики еволюційних процесів поезії; класифікацію існуючих поглядів на проблематику трансформаційних процесів поезії колоніального періоду за групами дослідників; існуючі жанрові та смислові класифікації, їх взаємодія та розвиток між поетами одного періоду; питання зв'язку поглибленого інтересу до корейської поезії початку ХХ століття в умовах притиснення вільних думок під час японської колонізації, заповненого загрозою існування національної ідентичності.

Ключові слова: метафора, Корея, модернізм, колоніальний період, націоналізм, метафоризація, транскультурна ідентифікація, національний характер, література, менталітет.

Постановка проблеми. На сучасному етапі серед основних принципів дослідження мовних та літературних явищ особливе місце посідає виокремлення певних етапів в дослідженні еволюційних процесів корейської поезії у творах Хан Йонуна, Кім Соволя та Лі Санхва. Фокусування на проблематиці поезії колоніального періоду – свідчення того, що японська колонізація сама по собі відкрила шлях до вестернізації, одночасно з пригніченням думок та оспівування державної незалежності Кореї як самостійного народовладдя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика символізму у корейському літературознавстві, який є одним з течій модернізму, що зародився в Кореї як і в Україні на початку ХХ-го століття. Художні засоби та метафори також завжди мали сенс у творчості корейських поетів з давніх часів, але доскональне вивчення їх і класифікація почалася американськими та європейськими літературознавцями у минулому столітті.

Метою статті є виокремити та класифікувати метафору як художній засіб у корейській

поезії для розуміння еволюції літературного процесу.

Виклад основного матеріалу. Метафоризація – це літературний або художній прийом, який полягає у використанні метафори – фігури відтворення, що базується на порівнянні між різними об'єктами чи явищами. Метафора допомагає передати одне явище через інше, використовуючи їх подібність або асоціації. Це може надати тексту більшу глибину, емоційність та виразність, розширюючи сприйняття читача або слухача. Творення словесного образу за допомогою метафори. Лексична метафоризація як стилістичний засіб глибоко просякає усі функціональні стилі сучасного літературного мовлення [1, с. 355].

З точки зору філології, варто підкреслити важливість метафоризації в літературі та мові. Метафори допомагають зробити абстрактні концепції більш конкретними та доступними, а також розкривають нові аспекти того, що описується. Вони можуть бути використані для створення образів, аналогій, порівнянь і вражень, які глибше впливають на сприйняття аудиторії.

Одним із можливих застосунків метафоризації в корейських віршах першої половини ХХ-го століття може бути відображення соціокультурних змін і внутрішніх переживань під час складних історичних подій, таких як японська окупація Кореї та події Першої і Другої світових війн. Метафори можуть бути використані для символізації болю, туги, втрати незалежності та тяжких переживань національної спільноти.

Наприклад, метафора «зірки, що гаснуть на небосхилі» може символізувати втрату надії або підкреслити темні аспекти життя під час воєнної доби. Або ж метафора «зірка, загублена серед хмар» може виразити відчуття втрати напрямку або загубленості в тяжких часах.

У цьому контексті метафоризація в корейських віршах може служити засобом виразності та сприяти глибшому розумінню емоційних станів, які виникали в цей важливий період історії Кореї.

Наведемо ще декілька можливих прикладів застосування метафоризації в корейських віршах першої половини ХХ-го століття:

1. **«Квітка на вітрі»:** Ця метафора може символізувати красу, яка короткочасна та вразлива, аналогічно невпевненій стабільності життя в умовах війни та неспокою.

2. **«Ріка спогадів»:** Така метафора може висловити ідею про течію часу і безперервність змін, що відбуваються в житті, підкреслюючи важливість пам'яті та відтворення минулого.

3. **«Вітер, що несе голоси гір»:** Ця метафора може втілити ідею про сполучення між природою

та людськими доліми, де вітер виступає як посередник, що розносить голоси, спогади та історії.

4. **«Місяць у воді»:** Метафора може символізувати недосяжність або непостійність ідеалів та мрій, що відображає турбулентні часи і невпевненість.

5. **«Скрижаль війни»:** Така метафора може втілити ідею, що війна є не тільки фізичним конфліктом, але й впливає на душу та моральний стан людей.

6. **«Сонце за суцільними хмарами»:** Ця метафора може символізувати надію та можливість зміни на краще, навіть в найтемніші часи.

Ці приклади показують, як метафори можуть бути використані для виразної передачі емоцій, думок та вражень, які були характерні для корейської поезії у період важких історичних змін.

Період першої половини ХХ-го століття був важливим для еволюції поезії в Кореї через вплив складних історичних подій та соціокультурних змін. Вірші того часу стали відображенням глибоких переживань, емоцій та думок, які супроводжували складні події і життя нації. Такий контекст сприяв розвитку нових стилів та тематик у поезії.

Емоційна насиченість: Завдяки метафорам та образам, поети змогли виразити складні емоційні стани, такі як туга, біль, надія та втрата. Метафори стали засобом створення виразних образів, які допомагали передати глибину почуттів.

Символіка і алегорії: У поезії цього періоду активно використовувалися символи та алегорії для передачі складних ідей та сутнісних аспектів життя. Це дозволило поетам підійти до тематик на більш універсальному рівні.

Зміна стилю та форми: Відчуття нестабільності і перетворень під час історичних змін відображалося у зміні стилю та форми віршів. Поети використовували вільніше метричні схеми, а також експериментували зі структурою вірша.

Філософські роздуми: Поезія того часу також відзначалася глибокими філософськими роздумами про смисл життя, війни, віри та надії. Метафори були інструментом для вираження цих абстрактних ідей в конкретних образах.

Автентичність і індивідуалізм: У контексті історичних викликів та важливих подій, поети намагалися знайти свій власний голос та унікальний спосіб виразу. Метафори допомагали створити особистий та глибокий зв'язок із читачами.

У цілому, застосування метафор у корейській поезії першої половини ХХ-го століття допомогло поглибити її зміст та емоційну насиченість, розширити палітру тем та вражень, а також зробити поезію більш заглибленою і різноманітною.

У віршах першої половини ХХ-го століття корейські поети мали різноманітний арсенал

художніх засобів для виразного передачі своїх думок, емоцій та сприйняття подій. Окрім метафор, такі засоби, як алегорія, порівняння, епітети, антитези та іронія, також могли бути використані для збагачення віршового мовлення.

Сама по собі метафора – це літературний прийом, який полягає в перенесенні значення одного слова на інше слово на підставі схожості між ними, без вживання слова «мов», «як» або «немов». Метафора використовується для створення образних, глибоких і зворушливих асоціацій у тексті, розширюючи розуміння об'єкта або явища.

У вірші Лі Санхва «Чи прийде весна на поля, що відібрали?» метафорою може бути такий ряд образів, які використовуються для вираження почуттів та стану поета:

– «Небо та поля, із зімкнутими вустами» – Тут небо і поля можуть виступати як символи природи або оточуючого світу, що залишаються байдужими до почуттів і стану поета.

– «Вітер роздмухує мій одяг та шепоче на вухо» – Вітер тут може символізувати вплив природи на поета, його емоційний стан.

– «Привітний соловейко, немов дівчина біля тину» – Соловейко тут може бути метафорою для радості та надії, які відзначаються у діалозі з природою.

– «Моя душа борсається без спочинку» – Душа, яка борсається, може символізувати внутрішню боротьбу або палке бажання.

– «Можливо, дух весни прийшов» – Дух весни тут може виступати як метафора для нового початку або відновлення.

Загалом, вірш використовує ці метафори, щоб виразити почуття різноманітних емоцій, таких як ностальгія, туга, надія і бажання, а також звертає увагу на взаємозв'язок між поетом і природою.

У вірші Кім Соволя «Квітка азалії» метафорою є образ квітки азалії, який використовується для виразу почуттів та стану поета відносно розставання з коханою особою, дорогою землею або країною, правителем. Квітка азалії виступає тут символом відносин і втрати. Поет розглядає свою ситуацію через призму цієї метафори. Квітка азалії, яку він вириває та розсипає на шляху коханої, відображає його прагнення зберегти іншу особу в своїх спогадах та вплинути на її подальший шлях. Таким чином, метафора квітки азалії служить для вираження почуттів розставання, бажання зберегти спогади і подарувати їм частину себе.

Хан Йонун у вірші «Мовчання коханої» криє за метафорою образи і порівняння, які використовуються для виразу почуттів та стану поета відносно коханої особи:

– «Голубе сяйво гір пробиває той шлях» – метафорично, гірське сяйво може виступати як образ того, як кохана особа проникає в життя поета і освітлює його шлях.

– «Стара обіцянка, що сяяла мов велика квітка золота, перетворилась на дрібний холодний попіл» – образ старої обіцянки, яка перетворюється на попіл, може використовуватися метафорично для виразу того, як спогади про минуле руйнуються та стають безсилими.

– «І пронизливий спогад про перший поцілунок, що долю мою змінив, розтанув і вдача моя відлинула» – тут поет використовує метафору спогаду як щось пронизливе, що розтануло, щоб показати, як спогади впливають на його долю та щасливий випадок.

– «Пісня кохання, що не втримала власної мелодії, огортає та перетворює все навкруги на любов до тебе» – метафора пісні кохання, яка огортає все навколо та перетворює на любов, показує вплив кохання на поета.

Отже, цей вірш використовує метафори для виразу почуттів, спогадів та емоцій поета у зв'язку з розлукою з коханою особою.

У вірші Хан Йонуна «Пором і Пасажир» метафорою є порівняння «Я – пором, Ви – пасажир на ньому.» Метафора полягає в тому, що поет порівнює себе з поромом, а свою кохану особу з пасажиром на цьому поромі.

Це порівняння використовується, щоб виразити відносини між ними і їхню залежність одне від одного. Поет відчуває себе в ролі порому, готового переправити свою кохану через «річку» життя. Ця метафора підсилює почуття очікування і надії на зустріч, а також відображає бажання поета бути тим, хто допоможе їй подолати труднощі і перейти на «інший берег» їхнього спільного життя.

У віршах Лі Санхва «Лемент» важко виявити виразні метафори, оскільки вони в основному складаються із поетичних описів стану або внутрішнього переживання автора, а не з порівнянь, які характеризують метафори.

ДЕКАДАНС

«Весь закравлений

Я падаю в безодню,

Де буду похоронений навек...»...

(Пер. І. Бондаренка)

Проте в першому вірші можна помітити специфічний образ «Я падаю в безодню», який можна розглядати як виразну метафору. У цьому образі безодня може символізувати стан пустки або безнадії, а падіння в неї може вказувати на важку життєву ситуацію або внутрішню біль.

Також, у вірші Хан Йонуна «Обернено. Пропорційна залежність» є метафора. У порівнянні «голос твій – то тиш сама», «образ твій – то тьма сама,» і «тінь твоя – то сяйво є,» голос, образ і тінь переносять певні властивості або становлять символічне відображення чогось іншого.

У цьому вірші автор використовує метафори для порівняння різних аспектів чогось або когось зі станами тиші, темряви і світла. Метафора полягає в уявному перенесенні одного поняття на інше. Наприклад:

– «Голос твій – то тиш сама?» – Тут голос порівнюється з тишею, що може означати, що голос дуже спокійний і ніжний.

– «Образ твій – то тьма сама?» – Образ порівнюється з темрявою, що може вказувати на те, що образ не чіткий або незрозумілий.

– «Тінь твоя – то сяйво є?» – Тінь порівнюється зі світлом, що може вказувати на те, що тінь додає світла або розкриває щось приховане.

Метафори використовуються для створення образного мовлення та поглиблення відчуттів і образів у вірші.

Інший вірш Кім Соволя «Казка» автор розповідає про втрачене кохання, про гарні дні, що минули, про свій сум, про дитячі казки, що він чув від старших, і це було його світом, але все минуло.

У цьому вірші є метафора. Метафора використовується в таких рядках:

«Лиш казку, що забути я не можу,
Що серце спопеляє у вогні

І марно душу повсякдень тривожить.»

У цих рядках «серце спопеляє у вогні» – це метафора, яка описує стан емоційного та психологічного страждання, надаючи відчуття глибокого болю та тривожності через втрату коханої дівчини.

Розглянемо ще один вірш Кім Соволя «Пісня коханої». У цьому вірші є метафора. Метафора полягає в описі пісні коханої як журливої і дивної, що лунає в серці автора. Наприклад:

– «Журлива і щира коханої пісня» – тут пісня коханої описується як журлива, що є метафорою для глибоких почуттів та суму.

– «І я розчиняюсь в глибокому сні» – тут «розчиняюсь в глибокому сні» вживається як метафора для стану поглибленого почуття.

– «снів благодать» – ця метафора виражає високу цінність і радість, яку автор відчуває, слухаючи коханою пісню.

Всі ці метафори допомагають підкреслити почуття та емоції автора, пов'язані з коханою пісню та його відносинами.

У вірші «Цигарка» Кім Соволя є метафора теж. Метафорою є порівняння «Цигарки дим солод-

кий і п'янкий!». Тут цигарка використовується як символ, що вказує на її особливий смак і вплив на стан людини.

Тут загалом можна виділити кілька метафор, які символізують різні аспекти цигарки та її вплив на людей. Ось вони виділені та описані:

– «Цигарки дим солодкий і п'янкий» – у цій метафорі дим цигарки порівнюється зі солодкістю та п'янкістю, що можуть символізувати насолоду та відчуття, які люди отримують від куріння.

– «Ми вірні друзі в радості і горі» – тут цигарка порівнюється зі «вірним другом,» що може вказувати на те, як куріння стає супутником у різних ситуаціях життя, які можуть бути і радісними, і сумними.

– «А скільки я про нього чув історій!» – ця метафора може вказувати на розповіді і досвід людей, пов'язані з курінням цигарок, які часто розглядаються як історії життя та взаємодії з цією звичкою.

– «Тліє ця трава» – тут цигарка відображується як «трава,» що може символізувати її природний та органічний характер, а також спокійність та розслабленість, які вона може передавати.

– «Димок» та «прикрощі гіркі людської долі» – ця метафора вказує на те, як цигарка може бути асоційована з тимчасовою насолодою, але також з печаллю та більш глибокими питаннями життя, може стати символом проблем і складнощів.

Ці метафори відображають різні аспекти цигарки та способи, якими вона сприймається людьми, як символ комфорту та радості, але іноді і символ втрати та печалі.

Ці приклади показують, як метафори використовуються в корейській поезії першої половини ХХ-го століття для передачі глибоких ідей, створення образів та виклику емоційних реакцій.

Висновки. В дослідженні еволюції корейської поезії першої половини ХХ століття виявлено, що літературні засоби, такі як еліпсис, алюзія, метонімія, метафора, алегорія, порівняння, епітети, антитези, іронія і анафора відіграли ключову роль у формуванні поетичного образу та ідентичності корейської поезії у цей важливий історичний період.

Метафори використовувалися для вираження поетичних образів та ідей. Вони допомагали створювати абстрактні символи, що інтенсифікували поетичний вираз та розширювали можливості виразності поезії. Ці літературні засоби були особливо важливими під час висловлення сентиментів і проявів протесту в умовах японської колонізації.

Загалом, використання цих літературних засобів сприяло розкриттю глибокого підтексту та еволюції корейської поезії першої половини ХХ-го століття, роблячи її важливим виявом культурної ідентичності та історичної пам'яті нації.

Список літератури:

1. Сучасна українська літературна мова : лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. АН УРСР І.К. Білодіда. Київ : Наук. думка, 1973. 439 с.
2. Антологія корейської поезії (I ст. до н.е. – XX ст.) / Заг. ред. Хо Сун чхоль. Укладачі: І. Бондаренко, Кім Суквон, Ю. Скрипник. Передмова: І. Бондаренко. Коментарі: І. Бондаренко, Ю. Скрипник. Біографічні відомості: Ю. Скрипник / Пер. з кор.: Болдескул Є., Бондаренко І., Жовтіс О., Кім Суквон, Скрипник Ю., Турков Г. та ін. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019 р. 804 с.
3. Білоус П.В. Теорія літератури: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
4. Бондаренко І.П. Символізм і фольклорно-пісенна традиція в поезії Кім Соволя. *Діалог культур Кореї та країн СНД* : тексти доповідей міжнародної наукової конференції. Київ, КНУ імені Тараса Шевченка, 4–5 липня 2007 р. Сеул : Корейський університет, 2007. С. 52–75.
5. Жовтіс О.Л. Корейська література. Українська літературна енциклопедія. Київ : Українська радянська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. Т. 2. С. 564–566.
6. Кім Своль. Ясний місяць. Лірика / Переклад, передм. та ком. І. Бондаренка. К. : Грані-Т, 2008. 368 с.
7. Література. Теорія. Методологія: Пер. з польськ. С. Яковенка. / Упор. і наук. ред. Д. Уліцької. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с.
8. Літературознавчий словник-довідник: словник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К. : Академія, 2007. 752 с.
9. Сучасна корейська поезія: Кім Со Уоль. Кольоровий вітер: Збірка перекладів прозових та поетичних творів корейських літераторів / упоряд. Кім Сук Вон. Київ, 2003. С. 76–78.
10. Ткаченко А. Мистецтво слова (вступ до літературознавства): підручник для студ. гуманіт. спец. ВНЗ / А. Ткаченко. К. : Правда Ярославичів, 1998. 448 с.
11. Chung Chongwha. Modern Korean literature: an anthology, 1908–1965: London; New York: Kegan Paul International, 1995. P. 17–20.
12. Kim Donguk. History of Korean Literature. Tokyo, 1980. 257 p.
13. Kim Hŭng-gyu. Understanding Korean Literature. ME Sharpe, 1997. 231 p.
14. Kim U Chang. The situation of the Writers under Japanese colonialism. Korea Journal. 1976. Vol. 16. № 5. P. 4–15.
15. 김 윤 식, 김 현. 한국문학사. 서울, 1984. 342쪽.

Andrianov D. V. METAPHOR AS ARTISTIC DEVICE IN THE EVOLUTIONARY PROCESS OF KOREAN POETRY IN THE FIRST HALF OF THE 20th CENTURY

The article deals with studying of artistic means and literary techniques of Korean literature of the era of Japanese colonization in the first half of the 20th century in the context of the poetic creativity of contemporary authors. Metaphor and metaphorization are studied as figures of reproduction based on comparison between different objects or phenomena. Possible uses of metaphors in Korean poems of the first half of the 20th century and their reflection of sociocultural changes and internal experiences during complex historical events, such as the Japanese occupation of Korea and the events of the First and Second World Wars, are analyzed. The question is raised whether metaphors can be used to symbolize pain, longing, loss of independence and difficult experiences of the national community. The article summarizes the prerequisites for the emergence of symbolism through the prism of the nationalism of the Korean people during the Japanese occupation, which resulted in the use of metaphors in literary works to avoid repression or censorship on the publication of printed works. Among the tasks of the article was to investigate the historical prerequisites, to highlight the main social influences, political features and the change of mood of poets during the entire studied period, which affected poetry, to identify and characterize the features of evolutionary processes in poetry, the relationship between symbolism and metaphorization. The main research methods were the methods of describing the facts or properties of the idealized object of research and the factors that reflect these properties, as well as the phenomena (processes) under investigation, the development of which is determined by these factors. As a result of this study, the poetic layer of Korean literature of the first half of the 20th century was analyzed, the conceptual apparatus for studying the problems of evolutionary processes of poetry was improved and studied in more detail; classification of existing views on the problems of transformational processes of poetry of the colonial period by groups of researchers; existing genre and semantic classifications, their interaction and development among poets of the same period; the question of the connection of the deepened interest in Korean poetry of the beginning of the 20th century in the conditions of suppression of free thoughts during Japanese colonization, filled with a threat to the existence of national identity.

Key words: metaphor, Korea, modernity, colonial period, nationalism, metaphorization, transcultural identification, national character, literature, mentality.